UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Accidens

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Iudicare digne de ſubditis nequeunt, qui in ſubditorum cauſis non merita,ſed odium vel gratiam conſequuntur. *Idem in Hom.*

Iudices iniqui errant à veritate ſententiæ,dum intendunt qualitatem perſonæ,& exulcerant ſæpe iuſtos, dum improbe defendunt iniquos. *Iſid lib.4.de ſummo bono.*

Diues citò muneribus corrumpit iudicium : pauper autem dum non habet quod offerat, non ſolum audiri contemnitur, ſed etiam contra veritatem opprimitur. *Iſidorus ibidem.*

Vos non attenditis merita cauſarum, ſed perſonarum : non iura, ſed munera. Non quod ratio dictet,ſed quod voluntas affectet ; non quod ſentiat, ſed quod mens cupiat : non quod liceat, ſed quod libeat. Nunquam in vobis eſt ita ſimplex oculus, vt totum corpus lucidum ſit : ſed aliquid ſemper dimittitis fermenti, quo totam maſſam corrumpitis. *Innocentius lib. 2. de vtilitate conditionis humanæ.*

Pauperum cauſam cum mora negligitis, diuitum cauſam cum inſtantia promouetis. In illis rigorem oſtenditis, in iſtis ex manſuetudine diſpenſatis: Illos cum difficultate reſpicitis, iſtos cum facinore tractatis. Illos negligenter auditis, iſtos ſubtiliter auſcultatis. *ibidem.*

Si forte pauperum cauſam ſuſcipitis,illos remiſſe fouetis. Quum autem diuitum cauſam ſuſcipitis, illos pertinaciter adiuuatis. Pauperes deſpicitis,diuites honoratis: iſtis reuerenter aſſurgitis, illis deſpicabiliter communicatis. *ibidem.*

Clamat pauper & nullus exaudit : loquitur diues & quilibet applaudit. Diues locutus eſt, & omnes tacuerunt, & verbum illius vſque ad vrbem perducunt. Pauper locutus eſt,& dicunt,quis eſt hic? & ſi offenderit,ſubuertent eum: clamat vim patiens,& nullus exaudit: vociferatur,& non eſt qui iudicet. Diuiti dicunt: Tu ſede hic bene : pauperi vero,tu ſta illic,vel ſede ſub ſcabello pedum meorum, *ibidem.*

Neſcit perſonas reſpicere,qui meram cogitat æquitatem. *Caſſiod. l.2.epiſt.13.*

¶ Poeticae Sententiae.

Homer.1.Iliados.

——ἀντί νυ πολλῶν
Λαῶν ἐστιν ἀνὴρ ὅν τε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ.
Inſtar multorum eſt, quem æquus Iuppiter amauit.

Iuuenalis Satyr.7.

Dat veniam coruis, vexat cenſura columbas.

Ouid. Amor.l.3.

Curia pauperibus clauſa eſt: dat cenſus honores:
Cenſus amicitias : pauper vbiq; iacet.

¶ Pholosophicae Sententiae.

Prorſus perſuaſimus, quod multi furto non erubeſcunt, quod multi adulterio gloriantur. Nam ſacrilegia minuta puniuntur, magna in triumphis feruntur. *Seneca ad Lucilium epi.88.*

Amor & odium,& proprium commodum ſæpe faciunt iudicem non cognoſcere verum. *Ariſt.l.1.Rhetoricorum.*

Interrogatus Solon,quid eſſet lex? reſpondit: Araneæ tela. Quia, ſi in eam inciderit quid debile,retinetur. graue autem pertranſit tela reſciſſa. *Laert. Diogenes de vita & moribus Philoſoph.*

Xenocrates videns quendam latronem ad patibulum duci, ſubriſit dicens : Quod magni fures minores morte damnabant. *ibidem.*

Plura multo homines iudicant odio, aut amore, aut cupiditate, aut iracundia,aut dolore,aut lætitia,aut ſpe,aut timore, aut errore, aut aliqua promotione mentis: quam veritatis aut præſcripto, aut in eis norma aliqua,aut iudicii formula,aut legibus. *Cicer. lib.2. de Oratore.*

Quam porro ſubtiliter Anacharſis leges aranearum telis comparabat. Nam vt illis infirmiora animalia retineri, valentiora tranſmitti : ita his humiles & pauperes conſtringi, diuites & præpotentes non alligari aiebat. *Valerius Maximus lib.7.tit. Sapienter dicta ac facta.*

Exempla Sacra.

Elias increpat regem Achabum, *1.Reg.*18.17. Eliſæus Ionamum *2.Reg.*3.13.

Nathan ſapienter admodum regem Dauidem turpiſſimo adulterio & nefario homicidio pollutum ad reſipiſcentiam pertrahit. *2.Sam.*12.1. *&c.*

Elias, Ieremias, Ezechiel, populi Iudaici, magnatum, principum, regum ſcelera luculenter deſcribunt & damnant, ſine perſonarum acceptione, Deique comminationes expreſſis verbis denuntiant.

Daniel Nebucadnezaris, & Balſazaris potentiſſimorum regum Babylonicorum ſcelera grauiora. *cap.* 4.24. *&* 5.22. *&c.*

...præſertim, Amos, Michæas, N...
...henſionibus ſe perſonarum a...

...egis perſonam minime reſpe...
...licet tibi fratris tui habere...

...s (cap.11.verſ.3.) dixerat, no...
... Nullius equidem perſonam...
...um principibus ſæpius dixit...
...hypocritæ, auferetur à vobis regnum Dei, &c. Hero...nium perſtringens,vulpem appellat. Quum ei tribueretur quod non eſſet perſonarum acceptor, reſpondit aduerſarii... me tentatis,hypocritæ?

Hiſtoria Eccl. referta eſt Martyrum, Confeſſorum, Epiſc... exemplis, qui Regum & Imperatorum perſonas minime... runt, quo minus honorem diuinum, fidei veritatem, Ecc...gnitatem conſtanter vſque ad mortem defenderent.

Exempla Ethnica.

Traianus Imperator, cum Tribunum militum renuntia... ctum enſem ei porrigens,dixit. Cape ferrum hoc, & ſiquid... imperium geſſero, pro me; ſin aliter, contra me hoc vtere. *Traiano.*

Mulier quædam, quum aliquando eum ad audiendum... ille vero per otium ſibi non licere reſpondiſſet, ſubiunxit... imperes. Quo audito de mulieris cauſa Traianus cognou... De Philippo Macedonum rege eadem referuntur.

Cum à Themiſtocle Simonides poeta præter æquum ... poſtulaſſet: Neque tu, inquit, bonus poeta eſſes, ſi modos co...res & numeros inter canendum: neq; ipſe bonus prætor, ſi... amici legibus præferrem. *Plutarch. in Themiſt.*

Papinianus ab imperatore Caracalla iuſſus parricidiu... fratris in Senatu & apud populum diluere recuſauit, dice... tam facilè parricidium excuſari poſſe, quam patrari.

Phocion Athenienſis genero ſuo Charilao, repetundar... cauſamque coram iudicibus dicturo, adeſſe noluit, dicen...dem mihi generum te hominem iuſtum & probum optar... dicto deſertoque genero, inde ſe proripuit. *Plutarch.*

Epaminondas, Thebanorum dux, filium corona donatu... de ſecuri feriri iuſſit, quod præcepti paterni contemptor cu... conflixiſſet, eumque viciſſet. *Plutarch. in Paral.*

Brutus Conſul & Manlius Torquatus liberorum ſuoru... ſonas minime reſpexerūt, imo capite mulctarunt, vt patriæ ... tem conſeruarent. *Valer. Max lib.5.c.8. & l.6.c.3.*

Zaleucus Locrenſis, cum legem tuliſſet de adultero exc... eiusque filius in adulterio deprehenſus eſſet, ſe vno, filiu... priuauit oculo, ne ob acceptionem perſonæ lex lata viola... *dem, lib.6.cap.5.*

Apophthegmata, Similitudines, Adagia, cætera... hunc locum nonnihil illuſtrandum facientia, vide ... Tit. Diuitiæ. Fauor. Paupertas. Potentia. Poteſtas... ſtratus, &c.

Acceſſio, Incrementu...

ADAGIA.

Acceſſio puſilla aut nimia.

Crœſi pecuniæ teruncium addere.

Teruncij nummi, à tribus vnciis dicti, vtilitas prouerb... fecit. Crœſus Lydorum Rex inter prodigioſe diuites celebra...

Holerum appoſitio. αἱ τῶν λαχάνων προσθῆκαι.

De re nullius momenti.

Gleba aruum. βῶλος ἀρούρα.

Vbi quis exigua maximis apponit, credens ſeſe nonnihili...

Gutta vini. σταλαγμὸς οἴνου μυρίοις χεῦσιν ὕδατος ἐμμίγνυτα...

Quum paululo boni nimia mali vis admiſcetur : dilui... & euaneſcit, ſi pauxillum vini plurima corrumpas aqua.

Ne maior thylaco acceſſio.

Hoc vti licebit prouerbio, quum digreſſio longior eſt, qu... pſa. Baſilius idem aliis verbis expreſſit, lib. de Spiritu ſan... γοῦν τὸ ἐπεισόδιον πολλαπλάσιον εἴη τοῦ κεφαλαίου. id eſt, *A... lioqui modum acceſſorium, multo maius eſſet ipſo principali.*

Vide Infra Tit. de Vtilitate.

Accidens.

¶ DEFINITION. ET ETYMOLOG...

ACCIDENS Græce συμβεβηκός, τό Nam συμβαίνω, a... citur, quod adeſt & abeſt præter ſubiecti corruptio... *cundum Ariſt. libr. Prædicament.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

[illegible]d adeſt & abeſt, ſine eius rei, in qua ſitum eſt,
[illegible] duo ſunt, alterum quod ſeparari poteſt, alte-
[illegible]t. *Proph. c. 6.*
[illegible]d fit quidem non ſemper, nec neceſſario, nec
[illegible] *lib. 10. c. 7.*
[illegible] nihil horum eſt, nec genus, nec definitio, nec
[illegible] conuenit: & quod cadere in rem vnam ali-
[illegible]on cadere, veluti ſedere, & conuenire eidem,
[illegible] eſt. *Top. l. 1. c. 4.*
[illegible]dum varium eſt, ac multiplex: quippe quo-
[illegible] contineatur: tum non neceſſarium: denique &
[illegible] *plurib. Anal. cap. 3.*
Accidens [illegible], quod alicui conuenit, & vere dicitur, non ta-
men neceſſario nec plerunq;. *Met. l. δ. c. 30. Tit. 35.*
Accidens eſt quod ineſt alicui, & vere dicitur de eo, non ta-
men neceſſario, nec in pluribus, & non tantum quoad eſſe, ſed
quoad [illegible], & in aliquo, & in hoc tempore: & huius cauſa non
eſt determinata, ſed contingens & indeterminata. *Ariſtotel 5. Me-
taph.*
Accidens dicitur illud, quod ineſt alicui, non ſecundum ſe, non
tamen [illegible] eſſentia rei. *Idem ibidem.*
Accidens & eſſe in ſubiecto conuertuntur *Porphyr.*
Accidens ſeorſim per ſe, ſine aliquo ſubiecto eſſe non poteſt.
Idem.
Accidens eſt, quod adeſt, & abeſt, præter ſubiecti corruptionem.
Idem.
Accidens eſt, quod nec genus, nec ſpecies, nec differentia, nec
proprium eſt; ſemper autem in ſubiecto eſt. *Idem.*
Accidens, quaſi cum alio cadens, appellatur. *Simpli. 1. de a-
nima.*
Accidens tam vniuerſale, quam particulare, in ſubiecto exiſtit.
Auerroes in prædic.
Accidens id eſſe dicimus, quod in ſubſtantiam non conuertitur
Boetius in Porph.
Accidens ſine re cui accidit eſſe nequit. *Idem.*
Accidens inſeparabile eſt, vt cæcitas oculorum, naſi curuitas, ci-
catrix cum ex vulnere occalluerit. *Porphyr. in 5. voc.*
Accidenti nihil prohibet, & quando & ad aliquid proprium fieri,
vt ſedere, cum ſit accidens, ſolo aliquo ſedente, proprium erit; ſim-
pliciter autem proprium non erit. *Ariſt. topic. 1.*
Accidentis fallacia duplex continet accidens, vnum quod accidit
rei ſubiectæ: alterum quod aſſignatur rei ſubiectæ. *Albert. Mag. in
1. Elench.*
Accidentium captiones omnes vna ſolutio diluit, dicendo quod
non eſt neceſſarium. *Ariſt. lib. 2. Elench.*
Mouent, quod accidens eſt, quod poteſt ſeparari, de homine & e-
quo dicitur, ſed ita vt primum de indiuiduis, ſecundo autem loco
de iis quæ indiuidua continent. *Porph. c. 7.*
Cum contrariæ differentiæ miſceri iungique inter ſe non poſ-
ſunt; tamen contraria ſæpe accidentia coniunguntur. *Porphy.
cap. 12.*
Accidenti attributæ ſunt rerum omnium inter ſe comparatio-
nes, quæ ab accidente ducuntur: vt vtrum expetendum magis,
quod honeſtum eſt, an quod vtile. *Top. l. 1. c. 4.*
Accidentia, quæ non ita inſunt per ſe, quemadmodum ſupra de-
finiuimus, non poſſunt ſub ſcientiam demonſtratiuam cadere: eo
quod in iis concluſio neceſſaria eſſe non poteſt. Nam quod accidens
eſt, poteſt non ineſſe. Ego enim ſic accipio hoc loco nomen acciden-
tis. *l. 1. de Demoſt. c. 6. T. 18.*
Omnium accidens facillimum eſt ad probandum. Cum enim
ceteroqui non ſolum conuenire docendum ſit, ſatis eſt oſtendere con-
uenire, & ineſſe accidens: difficilimeque accidens refellitur, pro-
pterea quod perpauca complectitur: neque enim declaratur in ac-
cidente quomodo conueniat, *Top. l. 7. c. 3.*
Accidens eſt quiddam, quod haud procul abeſſe ab eo quod non
eſt videtur. *Meta. l. 5. c. 2. T. 4.*
Cur accidens non ſit ars & ſcientia, hinc perſpici poteſt, quod
cum ars omnis, & ſcientia in eo, quod ſemper, vel plerunque eſt,
verſetur, in neutro horum eſt accidens. *Meta. l. 10. c. 7.*
Et quæ accidunt, omnia duobus modis diuidi poſſunt, per for
mas aut per accidens. Per formas, vt colorum alius albus eſt, alius
niger: per accidens, vt ſi id, cui color conuenit, diuidi poteſt, *l. 3. de
cælo c. 1. T. 7.*
Accidentia non per ſe ac vi ſua, ſed in ſingulis rebus ſimpliciter
dicuntur. *Metaph. l. 4. 9. T. 15.*
Ratione accidens toto prius eſt: vt muſica præditum homine
muſico. *Metaph. l. 4. c. 11. Tit. 16.*
Id quidem, quod vt accidens, & quod vt verum, omittendum eſt:
præſertim cum illius incerta & infinita cauſa ſit: huius quædam a-
nimi affectio: & vtrunque in reliquo eius quod ex genere cerna-
tur, nec naturam quandam eius quod eſt extra eſſe declarat. *Meta.
l. 5. c. 3. T. 8.*
Perſpicuum eſt, accidens ad quoddam tempus & cum aliquo
collatum proprii nomen obtinere poſſe. *Top. l. 1. c. 4.*

Accuſatio.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

ACCVSATIO, Græce κατηγορία, ας, ἡ. Nam & κατήγορος ac-
cuſator dicitur. Eſt in cauſam tractio, hoc eſt, apud iudicem
vel alium quemlibet, aliquem peccaſſe oſtenſio. Plerunq; pro
reprehenſione accipitur. Hinc & accuſator & accuſatrix deducun-
tur, & accuſatio, & accuſatiuncula eius diminutiuum.
Accuſator vocatus quaſi adcauſator, qui ad cauſam vocat eum
quem appellat. *Iſidor. l. 18. origin.*
Accuſator is dicitur, qui aliquem coram iudice accuſat & crimi-
nalem ſibi quæſtionem mouet. *Iacobus Spiegelius in Lexico iuris
ciuilis.*
Accuſatori interdum præmium debetur: vt cum famoſi libelli
auctorem indicauerit, *l. lex Cornelia in fin. de iniur.* reumve impie-
tatis, hoc eſt, hæreſeωs arguerit. *Secundum Albericum in leg. 1. C.
Quibus ex cauſ. ſer. pro præm. libert. accip. Idem Spieg. ibid. in voce
Accuſare & accuſator.*
Accuſare eſt aliquem quaſi apud iudicem percutere, & quaſi
malleo ad incudem pertundere, vt in quam velit is qui accuſat for-
mam redigatur. Vnde proprie eſt apud iudicem, vel alium, & ali-
quando apud illum, quem accuſas, oſtendere quempiam peccaſſe.
Idem Spiegelius ibidem.
Accuſatio, vox media, tum in bonam, tum in malam partem ſu-
mitur: vt plurimum in malam, præſertim in ſacris literis. Hebræis,
Sitnah, Geneſ. 26. 21. & Eſdr. 4. 6. aduerſatio, accuſatio, inimicitia, ri-
xa, odium, à verbo *Satan*, aduerſatus eſt, accuſauit: vnde Satan, ad-
uerſarius, accuſator, & tam de diabolo quam de homine dicitur. De
diabolo, Iob 1. 6. de homine, 1. Sam. 29. 4. & 2. Sam. 19. 23. & alibi ac-
cuſator eſt frequenter aduerſarius, odiis impulſus, & rixas quærens.
Accuſator ab iiſdem *Malſchin* appellatur, à verbo *Laſcham*, id eſt,
linguax fuit, obiectauit, detulit aliquem lingua ſua, falſa accuſatio-
ne detraxit. Pſalm 1. v. 1. 5. Prouerb. 30. 10. Græcis κατηγορία, accuſa-
tio κατήγορος accuſator. Vide Luc. 6. 7. Ioann. 18. 29. Tit. 1. 6. Satan
vero, humani generis aduerſarius, κατήγορος, accuſator dicitur fra-
trum, quos indeſinenter accuſat coram Deo: Apo. 12. ſicuti conſtat
ex Hiſtoria Iobi, cap. 1. & 2.
Quid interſit inter accuſationem & maledictionem, docet Ci-
cero, orat. pro Cœlio. Accuſatio crimen deſiderat, hominem vt no-
tet, argumento probet, teſte confirmet.

¶ POETICÆ SENTENTIÆ.

Martial. lib. Spectaculorum, ad Cæſarem, quod expule-
rit delatores Epi. 4.

Turba grauis paci, placidæq; inimica quieti,
Quæ ſemper miſeras ſollicitabat opes.
Traducta eſt Getulis, nec cepit Arena nocentes:
Et delator habet, quod dabat, exilium.
Exulat Auſonia profugus delator ab vrbe:
Impenſis vitam principis annumeres.

Idem Martialis in Vacerram delatorem lib.
11. Epi. 67.

Et delator es, & calumniator,
Et fraudator es, & negotiator:
Et fallator es, & laniſta: miror
Quare non habeas, Vacerra, nummos.

¶ ETHNICORVM SENTENTIAE.

Queri apud amicos de ipſorum erratis honeſtum eſt: accuſatio
vero, inimicorum eſt. *Thucyd. lib. 1.*
Iniquum videtur inſimulare eum qui abſit: maxime quum fieri
poſſit, vt ſi quæ criminoſe obiecta ſint, præſenti refutatione diluan-
tur. *Dictys de bello Tr. lib. 1.*
Carere debet omni vitio qui paratus eſt in alterum dicere. Is de-
mum maledicit, qui non poteſt verum ab altero audire. *Cicer. in
Salluſt.*
Nulla ſalus Reipublicæ maior eſt: quam eos, qui alterum ac-
cuſant, non minus de laude, de honore & fama ſua, quam illos
qui accuſatur de capite ac fortunis ſuis pertimeſcere: Itaque ſem-
per hi diligentiſſime laborioſiſſimeque accuſarunt, qui ſei-
pſos in diſcrimen exiſtimationis veniri arbitrati ſunt. *Ex Diuin. in
Verr.*
Multa eſſe oportet in eo, qui alterum accuſet: primum integri-
tatem atque innocentiam. Nihil eſt enim quod minus ferendum
ſit, quam rationem ab altero vitæ repoſcere eum, qui non poſſit
ſuæ reddere. Accuſare enim debent ii, qui nullo ſuo peccato impe-
diuntur, quo facilius alterius peccata demonſtrare poſſint. *Ex Di-
uin. in Verr.*
Omnes qui alterum in iudicium vocant, prouidere debent non
ſolum quid oneris in præſentia tollant: ſed etiam, quantum in om-
nem vitam negotii ſuſcipere conentur. Legem enim ſibi ipſi indi-
cunt innocentiæ, continentiæ, virtutumq; omnium, qui ab altero

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN